

UDDANNELSE 2. januar 2014

Økonomisk fremgang i 2014 – men ikke for alle

Udfordringen i 2014 bliver at skabe grundlag for varig økonomisk vækst gennem øget produktivitet og jobskabelse – og sikre at alle kommer med på vognen. 2014 tegner til vækst. Hvis øget vækst skal gå hånd i hånd med mindre ulighed og mindre sociale skel, så skal uddannelse og opkvalificering spille en central rolle i det nye år.

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Lars Andersen
Direktør

Mikkel Harboe
Kommunikationschef

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

📞 40 25 18 34

✉️ la@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Efter seks år i økonomisk dødvande, er der tegn på et stemningsskifte i dansk økonomi og en forventning om økonomisk fremgang i 2014. Regeringen, de økonomiske vismænd og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) forventer en økonomisk vækst på godt 1½ procent og en beskæftigelsesfremgang på omkring 10-15.000 personer i 2014. Det minder om normalvækst – selv om det jo langt fra er nok til at indhente de mange tabte arbejdspladser og den tabte velstand gennem krisen.

Krisehåndteringen vil træde i baggrunden i 2014. Finanspolitikken kan nemlig ikke lempes mere for at holde hånden under beskæftigelsen, når det offentlige underskud samtidigt skal holde sig inden for den nye "Budgetlov", der træder i kraft i 2014. At der ikke kan trædes mere på den finanspolitiske speeder, skal dog ikke forveksles med, at det er tid til at træde på bremsen. Vi har nemlig fortsat en beskæftigelse, der er 100.000 personer under et normalt leje ifølge de økonomiske vismænd.

Udfordringen i 2014 bliver at skabe grundlag for varig økonomisk vækst gennem øget produktivitet og jobskabelse – og sikre at alle kommer med på vognen.

Erfaringerne fra tidligere større kriser viser, at når økonomien først vender, så går det typisk stærkt. Det er den gode nyhed. Den dårlige nyhed er, at der er risiko for, at den vækst, som tegner for 2014, ikke kommer alle til gode. Et stort antal arbejdspladser er nemlig forsvundet under krisen. Det drejer sig i høj grad om ufaglærte job, og der er ringe udsigt til, at de kommer igen.

Derfor skal der fokus på at sikre uddannelse og opkvalificering af især de mange ufaglærte. Det gælder om at have de rette kvalifikationer og dermed være klar til at økonomien for alvor vender. Når Dansk Arbejdsgiverforening kalder den aktive beskæftigelsespolitik med uddannelses tilbud for "vanvittigt dyre – og de virker ikke", så er det forkert. Alternativet for mange ufaglærte vil være fortsat arbejdsløshed, fordi der bliver færre ufaglærte job. I en situation med ledighed vil de samfundsøkonomiske omkostninger ved opkvalificering være minimale.

Den historiske tendens tilsiger, at der fremadrettet bliver brug for færre ufaglærte i produktionen. Det skal bl.a. ses i lyset af, at nye produktionsarbejdspladser i stigende grad bliver automatiserede. Det betyder, at der kræves høj produktivitet, og virksomhederne i stadig højere grad efterspørger folk med uddannelse. AE's fremskrivninger viser, at der frem mod 2020 bliver et overskud på omkring 80.000 ufaglærte på arbejdsmarkedet, der dermed risikerer arbejdsløshed, eller får presset lønnen yderligere. Samtidig kommer vi til at mangle godt 30.000 faglærte og endnu flere med en videregående uddannelse. Det fremgår af figuren, der viser de uddannelsesmæssige ubalancer på arbejdsmarkedet.

Der er behov for en uddannelsesindsats, der går på to ben. I 2014 skal denne uddannelsesindsats for alvor tage fart. Med erhvervsskolereformen er målet at sikre, at der uddannes flere faglærte. Faglært arbejdskraft er grundlaget for danske produktionsarbejdspladser. Derudover kommer beskæftigelsesudvalget under Carsten Koch med deres bidrag til at udvikle den aktive beskæftigelsespolitik. Her er det især vigtigt at få sat fokus på opkvalificering af de ufaglærte.

Sammen med reformen af folkeskolen, som implementeres fra 2014, er det afgørende skridt på vejen til at sikre en bedre uddannet arbejdsstyrke. Det er grundlaget for, at vi kan få en varig økonomisk fremgang, som alle også kan få del af.

Økonomisk vækst og velstand skabes især af, at vi bliver dygtigere. Uddannelse er en rigtig god forretning for den enkelte og den bedste forsikring mod arbejdsløshed. Ligeledes er uddannelse afgørende i forhold til at øge antallet af effektive år på arbejdsmarkedet og øge produktiviteten samt væksten i samfundet. Endelig er uddannelse det vigtigste middel til at bryde den sociale arv og sikre reelt lige muligheder for alle, og derfor spiller uddannelse en væsentlig rolle i forhold til sammenhængskraften i det danske samfund.

Det kræver et fortsat massivt fokus på ungdomsuddannelserne, erhvervsuddannelserne samt de videregående uddannelser og ikke mindst voksen- og efteruddannelse. Produktivitetskommissionen, som i 2014 afslutter sit arbejde, har også haft fokus på uddannelse. Den har dog et temmelig ensidigt fokus på universitetsuddannelserne, mens der er for lidt fokus på de unge, som ikke får en uddannelse, samt på voksen- og efteruddannelse.

2014 tegner til vækst. Hvis øget vækst skal gå hånd i hånd med mindre ulighed og mindre sociale skel, så skal uddannelse og opkvalificering spille en central rolle i det nye år.

Debat-analyse bragt i Politiken d. 2. januar 2014